

Meedoen aan het politieke debat

De Britse kunstenaar Banksy, wiens identiteit niet bekend is, begon als graffiti-artiest en werd tegen wil en dank een gevestigde naam in de internationale kunstwereld. Hij staat vooral bekend om zijn controversiële werk met politieke en sociaal-maatschappelijke boodschappen, die hij vaak brengt met zijn kenmerkende sjabloon-techniek. Banksy heeft humor en zelfspot. In 2018 werd zijn werk *Girl with Balloon* voor iets meer dan 1 miljoen euro geveild bij Sotheby's in Londen. Voor de ogen van de koper en de overige aanwezigen werd het werk tot ieders verbijstering terplekke versnipperd in een door Banksy ingebouwde papierversnipperaar in de lijst. Dit deels versnipperde werk, dat sindsdien de titel *Love is in the Bin* draagt, bracht recent bij Sotheby's bijna 19 miljoen euro op. Dergelijke prijzen zijn ook voor andere werken van hem neergeteld en laten zien hoe gewild zijn werk is. Het mysterie rond zijn identiteit lijkt hierin ook mee te spelen. Zijn werken worden door heel de wereld gevonden op gebouwen en muren, maar ook in grote musea waar hij bijvoorbeeld ongemerkt replica's van klassieke schilderijen met een toevoeging van hemzelf ophing uit protest tegen de in zijn ogen elitaire kunstwereld. Een prachtig voorbeeld van de politieke en humoristische boodschap die hij in zijn werk combineert is het werk *Flower Thrower*. Er is een man te zien met een sjaal voor zijn gezicht die doet denken aan iemand die aan

het rellen, vechten of protesteren is op straat in een conflictgebied en in plaats van een steen of molotovcocktail een bos bloemen vasthoudt. Banksy combineert daarmee een beeld van haat en geweld met een teken voor hoop en liefde. Het is, passend bij Banksy, niet duidelijk over welk conflict dit precies gaat, omdat hij er een aantal over de wereld heeft geplaatst in verschillende gebieden met conflicten, bijvoorbeeld in Palestina. In zijn boek *Wall and Piece* (2006), waaruit ook de afbeelding op de volgende pagina komt, refereert hij aan de revolutie in 1989 die een einde heeft gemaakt aan het dictatorschap van president Ceaușescu in Roemenië.

Dat hij provocatie en boodschap in zijn werk weet te verbinden, maakt Banksy wat mij betreft een goed voorbeeld van iemand die zijn talent en vaardigheden aanspreekt om de maatschappij en politiek kritisch te bekijken. Voor nu even terug naar de kunst op ons vakgebied van groepsdynamica en groepspsychotherapie.

In dit nummer van *Groepen* staat een gevarieerd en mooi aanbod van artikelen. Vanuit het bestuur is er een relevant en actueel verhaal over het zorgprestatie-model en wat dit betekent voor onze groepsbehandelingen. Nelleke Nicolai heeft naar aanleiding van haar lezing op het NVGP-congres van afgelopen maart een artikel geschreven over splitsen, splijten en polariseren en Marjolein

Hof en haar collega's van GGZ Centraal beschrijven hoe de COMET-training wordt ingezet als transdiagnostisch behandelaanbod binnen hun organisatie. Martine van der Laan en Kristel Traa-van Hooijdonk laten in hun bijdrage het belang van aandacht voor problemen in vriendschapsrelaties zien en illustreren helder hoe zij dit binnen de groepsschematherapie aanpakken. Pim van Dun staat stil bij het overlijden van Pierre de Laat, een van de oprichters van de psychodrama-opleiding NVGP, die op 81-jarige leeftijd is overleden. In haar column schrijft Sandra Schruijer over jeuk, het soort jeuk dat wij als groepstherapeuten maar al te goed kennen bij onszelf maar ook bij onze groepsleden. Arnout ter Haar heeft zich verdiept in de markante neuroloog Oliver Sacks naar aanleiding van de recent verschenen documentaire over zijn leven. In de rubriek leeslint ten slotte, wil ik u wijzen op het boek *Europe on the couch*, waarin verschillende auteurs sociaalmaatschappelijke onderwerpen en groepsanalytisch denken integreren in een analyse van verschillende Europese landen. Net als in het artikel van Nelleke Nicolai over splitsen, splijten en

polariseren wordt daarin besproken hoe wij als groepstherapeuten onze kennis kunnen gebruiken om processen en ontwikkelingen in de samenleving te analyseren en sturen.

Hiermee komen we terug bij Banksy en zijn controversiële, sociaalmaatschappelijke en politiek-kritische kunst met een knipoog. Ik vraag me af of wij dit als groepstherapeuten ook niet meer moeten doen. Nee, niet door 's nachts onder een pseudoniem en in de anonimiteit graffiti te gaan spuiten op de hoofdkantoren van de zorgverzekeraars, de NZA of bij onze eigen instellingen. Ik bedoel dat wij ons met onze kennis van groepsdynamica en complexe groepsprocessen kunnen mengen in het sociaal-maatschappelijke en politieke debat. Genoeg maatschappelijke onderwerpen om iets van te vinden. Bij deze dan ook een oproep aan alle collega-groepstherapeuten om ons als experts meer te mengen in het publieke debat en om hierover te schrijven in *Groepen*. Doe inspiratie op in dit nummer van *Groepen*, in de kunst en laat van u horen!

Salvatore Vitale

Literatuur

.....
Banksy (2006). *Wall and Piece*. London: Century.
.....

Erratum

In het septemбернаummer heeft in het artikel 'Voor mij is het gewoon psychotherapie, hoor' van Marc Daemen de beruchte zetduivel toegeslagen. In het tijdschrift begint pagina 73 met: 0 procent van de 170 respondenten (...). Daar is een belangrijk cijfer weggefallen. De zin moet luiden: In een recente opiniepeiling van RINO Zuid vond 90 procent van de 170 respondenten dat leertherapie moet worden behouden als verplicht onderdeel van de opleiding tot psychotherapeut (RINO Zuid, 2021). Onze excuses.